

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum II. Vestra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

tionem confirmavit, seu renovavit, qua prohibebatur, ne quisquam ex Magistris seu Doctoribus, atque Scholaribus Bononiensibus, super conducendis domibus, in quibus Magistri, vel Scholares habitant, priusquam locationis tempus finitum sit, absque eorundem consensu cum hospite, seu patrono contrahat. Quam prohibitionem ab utroque Episcopo, sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae promulgatam Clemens III. Papa ratam esse hic decernit, & Apostolicâ auctoritate confirmat, mandans Ordinario loci, ut dictam constitutionem ipse, & successores ejus coram Magistris, & Scholaribus singulis annis promulgando renovent.

SUMMARIUM.

1. De non conducendis domibus, in quibus Studiosi, vel Doctores habitant.
2. Obligatio sponte remissa cessat ei, qui remittit.

Notandum primum. Doctores, & Studiosi sub excommunicatione prohibentur conducere domos, in quibus alij Doctores, vel Studiosi habitant, priusquam locationis tempus finitum sit. Veruntamen, quia lex ista à Legato lata fuit, & à Pontifice confirmata duntaxat in ordine ad Universitatem Bononiensem, idè non videtur ad aliarum Universitatum Doctores & Scholares extendenda, idque indubitatè dici debet, quatenus est lex odiosa, ac poenalis, excommunicationem inferens. Sed & idem arbitrò dicendum, quatenus est dispositiva, prout Joann. And. hic & Imola sentiunt, licet alij pleriq; repugnent, partim quia causa ferendi hanc constitutionem non videtur fuisse favor publicus studiorum, ita, ut obidentitatem rationis extensioni locus esse debeat, sed speciales emulationes, ac contentiones Bononiae inter Studiosos & Doctores exorta, occasionem dedisse, sicut ex integra Capituli lectione apparet, & annotavit Horatius Lucius de privilegijs scho-

larium privilegio 42. partim quia contentio hæc exorbitans est à jure communi, ut in *no cui 31. ood. de locato.* ubi dicitur, si de solo pacto speciali, post finitum tempus locationis rem alteri, cui dominus voluerit locari possit; ex quo inferunt Doctores, quòd talis locatio, seu conventio, fieri possit ante finitum tempus prioris locationis, ita tamen ut referatur ad tempus finitum locationis, atque antea effectum, & executionem non consequatur.

Notandum secundum. Si à Lege, aut à iudice obligatio, vel præceptum alicui impositum sit, in favorem alterius, sponte remittat, cessabit obligatio, ut si iudex sub excommunicationis poena mandavit Titio, ut debitum solvat Capite sponte condonante, ruit obligatio præcepti seu mandati. Ita sumitur ex *sexto cap. 7. absque consensu eorundem.* & notavit Abb. n. 7.

CAPITULUM II.

Vestra.

PARAPHRASIS.

Episcopi statutum fecerant, ut subditi Clerici, ac Religiosi, fructus decimarum ecclesijs non dent ad firmam, seu pro censu annuo locent alijs, quàm sacerdotibus. De hoc statuto questi sunt Abbas, & Conventus S. Petri, quibus Innoc. III. hic respondet, quòd, non obstantè Discepolani Episcopi contrario statuto, fructus decimarum liberè possint locare ipsorum quibus Ecclesie suæ conditionem meliorem efficiant, ita tamen, ut emptio locatio non extendatur ad secundam, vel alienationem.

SUMMARIUM.

1. Episcopus cum Capitulo nihil potest statuere, in præjudicium subjeclarum Ecclesiarum, nisi magna necessitas, eaque publica urgeat.

1. *Potest tamen Ecclesia Rector, v. g. fructuum decimarum perceptionem locare alijs, sine prajudicio tamen Ecclesie, aut successoris.*

& successoris, & potest hæc locatio etiam fieri Laico, cum is fructus non percipiat nomine suo, sed nomine Clerici locantis, sicuti infra dicitur.

CAPITVLVM III.

Propter.

PARAPHRASIS:

Ob magnam sterilitatem, absque coloni culpa evenientem, per cæli injurias, aut fortuitum casum, remittendum ipsi est ab Ecclesia de pensione secundum proportionem incommodi, quod passus est, præterquam si præcedentis, vel subsequentis anni ubertate incommodum compensetur. Idem habetur in *L. si ex conducto 15. & L. si merces 25. §. vis major. ff. locati. L. licet 8. Cod. eodem.*

SUMMARIUM.

1. *Textus explicatio.*
2. *Quando conductor à re conducta expelli possit?*
3. *Quando cedere non possit?*
4. *Quid finito tempore locationis liceat?*

Hanc materiam, quod colonis conductitijs, si ob cæli injuriam, aliãve vim extrinsecam, magnã, & plus, quàm tolerabili clade affecti sint, de pensione remittendum sit, tractavi in *lib. 3. tra. 4. c. 22. q. 5.* Locum autem habet duntaxat in conductitijs colonis, non in emphyteuticis, propterea, quod emphyteuta in recognitionem dominij tantum, & non ratione percceptorum fructuum canonem, seu pensionem solvat *L. 2. & ult. Cod. de jure emphyteutico.* Veruntamen, cum hoc tempore coloni emphyteutici magnum plerumque canonem solvere cogantur secundum æstimatum ipsis fructuum separatorum proventum, ideo æquitas postulat, ut & his ob sterilitatem incidentem remissio fiat, sicuti docui *lo. cit. n. 7. in fine*; præterea si fundus emphyteuticus calinate pereat, vel ob

L]

hostium

Notandum primum. Licet Episcopus cum Capitulo Cathedrali statuta condere possit, in pertinentibus ad jurisdictionem suam, tamen in præjudicium jurium Ecclesiarum sibi subditarum non potest statueri sine consensu eorum, quorum interest, præterquam si magna, eaque publica urgeat necessitas, ita, ut consentire debeant. Ita annotavit *Innoc. hic. Imola n. 3. & seqq.* cum enim spectato communi jure Prælati, & Rectores Ecclesiarum, alique beneficiarii decimas, aliasque obventiones suas locare possint ad tempus modicum, quibus ipsi voluerint, & expedire judicaverint, non potest hanc à jure communi concessam facultatem Episcopus restringere, vel tollere, cum præjudicio, & damno Ecclesiarum, aut beneficiariorum, *juxta regulam 17. in c. indultum à jure beneficium non est alicui auferendum.*

Cæterum si causa aliqua boni publici postulet, libertas jure communi competens, locandi v. g. aedes suas cuilibet, restringi poterit, ut v. g. scholaribus ante alios locentur, aut militibus, aut dum in inhabitare volunt, alijs non locentur, etiam majorem pensionem offerentibus, *argum. c. 1. hujus tit. & annotavit Imola hic in fine, & videri potest Horatius privilegio 30 & seqq.*

Notandum secundum. Si quis liberam facultatem agendi habere dicatur v. g. locandi, aut alienandi, tunc ab alterius consensu non dependet. Ita docent communiter Doctores, & colligitur ex *hoc cap.* hanc esse vim vocabuli *liberè.*

2. Notandum tertium. Tametsi Ecclesie Rector, vel Beneficiarius, partim omnino non possit decimarum alienare, seu transferte in alium, v. g. Laicum; partim verò id non possit sine solemnitatibus, & causã justã, tamen ipsorum fructuum perceptionem locare potest sine præjudicio Ecclesie,